

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 7.novembar 2016. godine
Br. ref.:RK997/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI72/16

Podnosilac

Kosovski ured osiguranja

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 264/2015 Vrhovnog suda Kosova od
09. decembra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Kosovski ured osiguranja, sa adresom u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) zastupljen od strane ovlašćenog zastupnika Faika Sylejmanija.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu Rev. br. 264/2015 Vrhovnog suda od 09. decembra 2015. godine, koja mu je uručena 31. decembra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Vrhovnog suda kojom su, navodno, podnosiocu povređena prava i slobode garantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 29. aprila 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 11. maja 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caku-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 31. maja 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Vrhovnom sudu.
8. Dana 15. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 17. juna 2010. godine, došlo je do teške saobraćajne nesreće u kojoj je lice I. A. zadobilo teške telesne povrede sa trajnim posledicama. Komisija za procenu štete je zaključila da je lice I. A. žrtva saobraćajne nesreće koju je izazvalo treće lice. Što se tiče zadobijenih povreda, komisija je zaključila da lice I. A. *“ima teške telesne povrede koje umanjuju njegove životne funkcije za 100%.”*
10. Nepoznatog dana 2013. godine, I. A. je pred Osnovnim sudom u Prištini podneo tužbu za nadoknadu štete protiv podnosioca zahteva (Kosovskog ureda osiguranja).

11. Dana 23. oktobra 2013. godine, Osnovni sud u Prištini doneo je presudu [C. br. 2745/10], kojom je u celosti prihvatio kao osnovan tužbeni zahtev o isplati kompenzacije za I. A.
12. U svojoj presudi Osnovni sud je usvojio tužbe i pravo na kompenzaciju materijalne i nematerijalne štete za oboje, I. A. i njegovu suprugu, kao i pravo na kompenzaciju na ime duševnih bolova za roditelje i decu I. A., u ukupnom iznosu od otprilike 300.000 evra. Prema podnosiocu zahteva, ovaj iznos je prevazišao maksimalni limit određen za osobu „*prilikom telesne i zdravstvene povrede ili smrti*“ i shodno tome, u suprotnosti je sa pravilom 3 o izmeni Pravilnika o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: Pravilnik).
13. U zakonskom roku, podnosilac je izjavio žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda od 23. oktobra 2013. godine zbog povrede procesnog prava i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i pogrešne primene materijalnog prava, uz preporuku da Apelacioni sud odluči da vrati slučaj prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
14. Dana 25. maja 2015. godine, Apelacioni sud je doneo presudu [Ac. br. 2115/2014], kojom je žalbu podnosioca prihvatio samo u delu koji se odnosio na kamatu koja se treba obračunati na dodeljenu kompenzaciju, dok je druge delove žalbe podnosioca odbio kao neosnovane, i potvrdio presudu Osnovnog suda od 23. oktobra 2013. godine.
15. Dana 01. jula 2015. godine, podnosilac je Vrhovnom sudu podneo zahtev za reviziju zbog bitne povrede procesnog prava i pogrešne primene materijalnog prava.
16. Dana 09. decembra 2015. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [Rev. br. 264/2015], kojom je usvojio zahtev za reviziju podnosioca, te je presude Apelacionog suda [Ac. br. 2115/2014] od 25. maja 2015. godine i Osnovnog suda [C. br. 2745/2010] od 23. oktobra 2013. godine preinačio u delu koji se odnosi na visinu dodeljene kompenzacije.
17. U svojoj presudi, Vrhovni sud je smanjio ukupan iznos kompenzacije i za razliku od tumačenja koje su dali Osnovni sud i Apelacioni sud, Vrhovni sud je usvojio tumačenje podnosioca zahteva po pitanju Pravilnika.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da je presudom Vrhovnog suda povređen član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i član 54. [Sudska zaštita strana] Ustava, kao i član 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP. Podnosilac zahteva naglašava „*da je samo delimično nezadovoljan odlukom Vrhovnog suda i to u delu koji se odnosi na visinu dodeljene kompenzacije za materijalne trokove.*“

Prihvatljivost zahteva

19. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava [Jurisdikcija i ovlašćene strane], koji predviđa:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

21. Sud naglašava da u skladu sa članom 21.4 Ustava, koji propisuje da „Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”, podnosilac zahteva, kao pravno lice, ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na osnovna prava koja se primenjuju za pojedince i pravna lica (vidi: *mutatis mutandis*, rešenje od 27. januara 2010. godine, zahtev KI41/09, AAB-RIINVEST Univerzitet DOO, Priština protiv Vlade Republike Kosovo).

22. Pored toga, Sud se poziva i na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

23. Sud se poziva i na pravilo 36 [Kriterijumi o prihvatljivosti] (1) d) i (2) (d) Poslovnika, koje predviđa:

(1) *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) *Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*

[...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju;

24. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da se maksimalni limit kompenzacije, koji je predviđen Pravilnikom, primenjuje samo za povređene osobe i prema njemu nadoknada ne može da pređe iznos od 100.000 evra. Podnosilac zahteva tvrdi „da se u konkretnom slučaju treba poštovati član 2 tačka a Pravilnika 3 CBK-a u kojoj se specifikira da se u slučaju telesne i zdravstvene povrede ili u slučaju smrti za osobu za sva ostala vozila, kompanija koja je obavezna da ispuni obavezu prema oštećenim ne treba da prekorači iznos koji je propisan pravilnikom”.

25. Sud primećuje da u svom obrazloženju Vrhovni sud podržava tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa tumačenjem Pravilnika. U izreci presude Vrhovnog suda se navodi:

„Iz člana 2 tačka (a) Pravilnika 3 CBK-a, od 25. 06.2004. god. za izmenu Pravilnika 3 o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti od 27.02.2003. god. proizilazi da u slučaju smrti, telesnih povreda i ugrožavanja zdravlja za jedno lice, osiguravajuće pokriće je 100.000 €, dok iznos od 300.000 € je osiguravajuće pokriće za sva vozila, iznos koji se ne odnosi na slučaj kada je u saobraćajnoj nesreći ozleđen samo jedno lice sa vozilom. Zbog ovog razloga, Vrhovni sud nalazi da je osnovana tvrdnja revizije za pogrešnu primenu materijalnog prava, jer je prekoračena pokrivenost osiguranja prilikom odobrenja tužbenog zahteva tužilaca. Vrhovni sud Kosova, nalazi da presude sudova nižih stepena trebaju da se svakako preinače, tako da se iz presuđenog iznosa treba oduzeti akontacija koju je tuženi platio tužiocu I. A, kao i da se prilikom odobrenja tužbenog zahteva tužilaca, ne može se prekoračiti pokrivenost osiguranja određen sa navedenom odredbom Pravilnika o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti”.

26. Sud, takođe, primećuje da uprkos činjenici da se obrazloženjem presude Vrhovnog suda usvaja tumačenje Pravilnika od strane podnosioca zahteva, poslednje navedeni ipak tvrdi da obračunat iznosa kompenzacije Vrhovnog suda i dalje prevazilazi maksimalni limit od 100.000 evra i kao rezultat toga, ovom presudom se krši njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje koje je propisano članom 31. Ustava.
27. Što se tiče navoda podnosioca zahteva da je računanje iznosa kompenzacije određeno od strane Vrhovnog suda Kosova kontradiktorno sa svojim obrazloženjem, Ustavni sud podseća da nije sud četvrtog stepena, niti je sud za nalaženje činjenica i da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u potpunoj nadležnosti redovnih sudova.
28. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
29. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva svoje navode o povredi člana 31. Ustava pokušava da opravdava istim argumentima koje je već iznosio i opsežno razmotrio pred redovnim sudovima tokom redovnog sudskog postupka i koji su već bili predmet detaljne analize i detaljno obrazloženi u presudi Vrhovnog suda.
30. Nije zadatak Ustavnog suda da zameni svojom procenom činjenica procenu redovnih sudova i kao opšte pravilo, dužnost ovih sudova je da ocene dokaze koji se njima stavljaju na raspolaganje. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u celosti, uključujući i način uzimanja dokaza (vidi: slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).
31. Zahtev podnosioca ne argumentuje da su redovni sudovi u Republici Kosovo postupili na nepravičan ili proizvoljan način. Sledstveno tome, Sud smatra da

su redovni sudovi poštovali pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, prema članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

32. Pored toga Sud, dalje, primećuje da su redovni sudovi naširoko razmatrali pitanje tumačenja Pravilnika, gde je Vrhovni sud dao konačno tumačenje i preinačio presude Osnovnog i Apelacionog suda, potvrđujući stanovište koje je zauzeo podnosilac zahteva tokom postupaka pred redovnim sudovima.
33. Sud naglašava da činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom postupaka ne može sama po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredbi Ustava (vidi: slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, presuda ESLJP-a od 26. jula 2005. godine).
34. Sud primećuje da podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da mu je povređeno pravo na sudsku zaštitu prava, propisano članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava. Ovim članom je predviđeno:

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.“

35. Sud podseća da se član 54. Ustava odnosi na pravo na sudsku zaštitu protiv kršenja osnovnih prava koja su Ustavom zaštićena. Pošto je zaključio da je tvrdnja podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje neosnovana, Sud nalazi da se izvršenje prava na delotvorno pravno sredstvo ne može primenjivati.
36. U ovim okolnostima, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima, niti je dovoljno opravdao svoju tvrdnju o povredi osnovnih ljudskih prava i sloboda garantovanim Ustavom, tačnije, povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na jedan način ne ukazuju na to da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.
37. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljivim, kao što je utvrđeno članom 113.7 Ustava, predviđeno članom 48. Zakona i specifično navedeno kriterijumima prihvatljivosti u pravilu 36 (1) d), (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (d) Poslovnika, na sednici održanoj 15. septembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

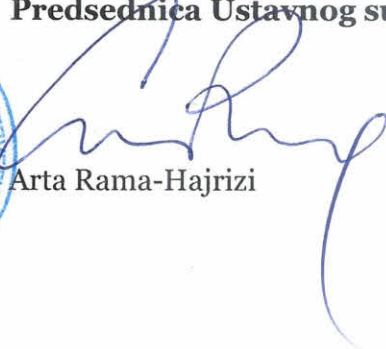
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi